

§ 5**Tertialrapport 2, 2020****Beslut**

1. Tertialrapport 2, 2020 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 4,3 mnkr.
3. Ersättningar till fristående gymnasieskolor 2020 kompletteras enligt bilaga 5.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Utbildningsförvaltningens arbete har hittills under året på många sätt präglats av pandemin. Såväl skolor som central förvaltning behövde under våren prioritera om och finna nya arbets sätt. Den högre lärar- och elevfrånvaron samt distansundervisning under våren har dock inte ännu fått något synbart genomslag på elevernas resultat i grundskola eller gymnasieskola efter läsåret 2019/2020. De långsiktiga konsekvenserna för elevernas resultat kan inte förutsägas, och skolorna kan framöver behöva vidta åtgärder för att försöka kompensera för detta.

Utbildningsnämnden har i augusti beslutat att samtliga gymnasieskolor kan erbjuda en kombination av undervisning i skolans lokaler med undervisning på distans för att minska trängsel i kollektivtrafiken. Riktlinjen är att cirka tjugo procent av eleverna undervisas på distans. Eleverna som har börjat i gymnasieskolans årskurs ett ska prioriteras när det gäller undervisning på plats i skolan.

Fokus för den centrala förvaltningen har under våren varit att till verksamheternas chefer erbjuda starkt operativt och strategiskt stöd och oförändrad tillgänglighet, vilket bland annat möjliggjorts genom alternativa kontaktvägar.

Inga större verksamhetsmässiga avvikelser konstateras, förutom väsentligt ökade sjukfrånvarotal. Överlag har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom en ökad användning av digitala verktyg. Nämndens ekonomiska prognos per augusti visar en budget i balans, efter resultatfonder.

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål, men sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet endast delvis uppfylls. Anledningen är att målen inte fullt ut uppnås när det gäller elevernas kunskapsutveckling, trygghet och studiero samt inflytande, även om resultaten i flera fall förbättrats. Förvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att

uppnå övriga mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås.

I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter genomförs som planerat och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden. Den uppföljning och analys av resultat som redovisas i denna rapport kompletteras i verksamhetsberättelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Tertialrapport 2, 2020 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 4,3 mnkr.
3. Ersättningar till fristående gymnasieskolor 2020 kompletteras enligt bilaga 5.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Coronapandemins effekter har påverkat samtliga av stadens verksamheter kraftigt och utbildningsnämndens verksamhet är inget undantag. Stora omställningar och anpassningar har gjorts i alla delar av verksamheten. Vi vill tacka skolornas- och förvaltningens personal för det mycket goda arbete som utförts i denna svåra situation.

Pandemins effekter har inneburit en stor påfrestning för personalen som redan befann sig i ett ansträngt läge på grund av den underfinansierade skolbudgeten. Omställningen till digital undervisning, nya rutiner för att undvika smittspridning och högre lärar- och elevfrånvaron kan ge långsiktiga effekter som

idag är svåra att överskåda – särskilt för kunskapsnivåerna, betygsresultaten och arbetsmiljön för personalen.

Det ekonomiska utfallet ser nu positivt ut tack vare den statliga sjuklönekompensationen som räddat budgeten från att med underskott. Det är fortfarande en ohållbar situation där verksamheten är underfinansierad – och utan regeringens handlingskraftighet hade resultat varit helt annorlunda.. Den strama budgeten har dock kostat ute i verksamheten i form av minskning av personal och andra åtstrammingsåtgärder. Det har påverkat skolornas förutsättningar för att fullt ut ge alla elever det stöd de behöver för att nå sin fulla potential.

Vi får oroande signaler från lärare, vårdnadshavare och elever om att pandemins effekter har förstärkt redan befintliga mönster i skolan; lågpresterande elever, ofta från ett socioekonomiskt utsatt område, har hamnat efter i relation till högpresterande elever ofta med en starkare socioekonomisk bakgrund. De barn och elever som har störst behov av stöd i skolan är de som är förlorarna när verksamheterna är underfinansierade – och pandemin har gjort det ännu svårare för den gruppen att klara skolan.

I utbildningsnämndens tertialrapport 2 för 2020 ser vi ett par mycket oroande trender i utvecklingen som reflekterar detta, även då den långsiktiga effekten av pandemin är oviss. Förvaltningen beskriver att betygsresultaten är i princip desamma som föregående år. Det är en sanning med modifikation.

När resultatutvecklingen bryts ner utifrån socioekonomiska förutsättningar ser vi att de tre första kvartilerna, de skolor med lägre socioekonomiskt index, är stabila. De skolor med högst socioekonomiskt index, kvartil fyra, går åt helt fel håll. I den elevgrupp som är i störst behov av stöd minskar behörigheten till gymnasiet, andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet. Det är en mycket oroande trend som förvärrats under de senaste tre åren.

I kontexten av den samhällsdebatt vi har idag och den höga svansföring som den blågröna majoriteten har kring gängbrottslighet är ett anmärkningsvärt att de har valt att lägga den sämsta skolbudgeten på mycket länge – samtidigt som all forskning pekar på att klara grundskolan är den största garanten för att inte hamna snett i livet. Nu ser vi att den mest utsatta gruppen tappar ytterligare och inga åtgärder eller förstärka förutsättningar för verksamheten har presenterats.

påverkats av pandemins effekter och även högt studiemotiverade elever har svårt att nå sin fulla potential givet rådande situation.

Även skillnaden i skolresultat mellan pojkar och flickor ökar vilket också är mycket oroande. Förra året var skillnaderna i gymnasiebehörigheten och andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen marginella men har i år ökat. Denna trend slår också hårdast mot elever med högt socioekonomiskt index. I kvartil fyra är skillnaden i gymnasiebehörighet mellan pojkar och flickor sex procent, där andelen pojkar med gymnasiebehörighet är lägre (66 procent). Jämför det med kvartil 1, elever med lägst socioekonomiskt index, där skillnaden mellan pojkar och flickor är två procent och andelen pojkar med gymnasiebehörighet är 96 procent. Det är 30 procent skillnad – det är anmärkningsvärt och helt oacceptabelt. Likvärdigheten måste stärkas i Stockholm stads skolor.

Vi har en stor förståelse för att flera delar av verksamheten har behövt ställas in eller skjutas upp. Vi menar dock att det är viktigt att tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg sätts igång i höst – under säkra förutsättningar. Det behövs också tas fram plan som redovisar hur förvaltningen tänkt kompensera för och genomföra alla de inställda aktiviteter; som utbildningar och föreläsningar för personal och utvärdering av kommunala förskolor.

Den förbättring av resultaten som vi kan se för skolorna i Järva är mycket glädjande. Stärkningen av skolornas styrning och ledning och av elevhälsans kompetenser genom att anställa fler skolledare, kuratorer och psykologer genom statsbidraget för likvärdighet har redan gett resultat. Vi ser fram emot att fortsätta följa detta arbete.

Vi ser även fram emot att följa förvaltningens arbete för att stärka tryggheten och studieron i skolorna och vi hoppas att det kommer att ge resultat. Men med de allt större klasserna har lärarna ett svårt uppdrag och för att komma till rätta med arbetsmiljön kommer det krävas ökade resurser. Då är den liggande budgeten som inneburit att skolorna tvingats anpassa sig genom minskning av personal inte tillräcklig.

Förvaltningen nämner i sitt arbete med att stärka nyexaminerade och nyanställdas introduktion flera brister som vi hoppas åtgärdas. Det är mycket oroande och med tanke på den stora bristen på lärare är det viktigt att de nyanställda ges de bästa förutsättningarna att lyckas och trivas med sitt uppdrag. Det är negativt för både skolan och individen att de brister i

introduktionen, exempelvis förekommer det alltför ofta att de nyanställda inte får den mentor som de har rätt till.

Gällande vikariepoolens lyckade genomförande så är vi glada av att utfallet har varit så positivt. Vi hoppas att arbetet fortsätter och att verksamheten fortsätter att utvecklas.

Gymnasieskolorna som under våren skötte sin undervisning huvudsakligen på distans lyckades snabbt ställa om och för många elever har det gått bra. Men det är osäkert vilka de långsiktiga konsekvenserna vad gäller lärandet och kunskapsresultat faktiskt kommer att bli. Det skulle vara önskvärt att skolorna hade resurser att följa upp och att erbjuda det stöd som behövs för de elever som tappat under våren. Med majoritetens skolbudget kan det vara svårt men vi hoppas att de inser vikten av att eleverna ges de bästa förutsättningarna för att lyckas.

Martin Westmont (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

I den tid som råder är det viktigt att ta ett gemensamt långsiktigt ansvar. Den rådande pandemin präglar fortfarande verksamheten i staden och förvaltningen och dess medarbetare gör ett hedersamt arbete. Mot bakgrund av pandemins påverkan på samhället är det av vikt att staden är redo att rannsaka stora kostnadsområden och prioritera skolans kärnverksamhet.

Vi måste prioritera och verka för att tillgången på skyddsutrustning på stadens skolor är god, personal som elever ska aldrig känna risk för sin egen hälsa om man deltar i skolundervisningen. Även om det idag inte är ett krav på att bära munskydd så ska tillgången ändå finnas på stadens skolor.